

Landskapsplan

for

Losby Bruk AS

Utarbeidet første gang 2006

Sist revidert 2017.

Innhold

1. Generell beskrivelse av eiendommen.	4
2. Skogbruk	5
3. Miljøverdier.	9
Skogarealer med spesielle verneverdier (HCRV).	10
4. Kulturminner	13
5. Friluftliv	16
6. Annen arealbruk.	18
7. Sammenfatning av mål og tiltaksplan.	19
Konkret handlingsplan	20

1. Generell beskrivelse av eiendommen.

Eiendommen er en skogdominert landbruks-eiendom på totalt ca. 43.900 daa. Eiendommen ligger i Lørenskog og Rælingen kommuner. Skogen er fordelt på 2 teiger, en hovedteig på ca 42.000 daa som ligger med ca. 80 % i Lørenskog kommune og 20 % i Rælingen kommune, og en mindre teig på ca. 1.900 som i sin helhet ligger i Rælingen kommune.

Eiendommen har 39.440 da produktiv skog. Ca. 900 da myr og impediment, 2.470 da vann, 980 da golfbaneareal og 110 da innmark og beiteland. Denne plan fokuserer på skog- og utmarksarealet.

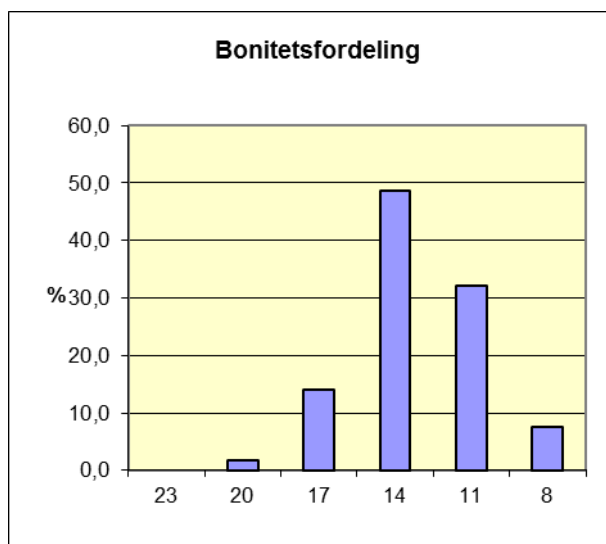
2.250 da av eiendommen inngår i Østmarka naturreservat, og er unntatt fra all hogst.

Eiendommen er et privat selskap med 10 eiere, organisert som et AS. Eiendommen driver selv all virksomhet knyttet til skogbruk, jakt og utmarksprodukter, herunder utleie og drift av 25 opprinnelige arbeiderboliger til virksomheten. Bygninger og arealer for jordbruk og golf er leiet ut.

Annen fast etablert virksomhet på eiendommens areal er drikkevannsforsyning i regi av Nedre Romerike Vannverk (NRV), skytebaner som drives av 3 skyteklubber, golfbane som drives av Losby Golfpark AS og besøksgård med ridesenter som drives av Lørenskog kommune.

Eiendommen har en 300-årig historie som aktivt drevet jakt- og skogeiendom og leverandør av skogprodukter. Historisk har eiendommen foredlet sagtømmeret på eget sagbruk. Industrivirksomheten ble nedlagt i 1960.

Eiendommen ligger i sin helhet i Østmarka, og er hovedinnfallsport fra nordøst til de mye brukte turområdene i Østmarka. Eiendommen ligger med tilnærmet hele sitt areal innenfor markalovens og markaforskriftens virkeområde.

Den produktive skogen utenfor reservatarealet utgjør totalt 35.362 daa. Som det fremgår av diagrammet er arealet i det store dominert av middels boniteter. Terrenget er utpreget småkupert, med store bonitetsvariasjoner over relativt små avstander. Det er stadige skifter mellom tørre koller og fuktige dråg. Med unntak av tørre rygger er skogen grandominert. Det er likevel gode naturlige forhold for et vesentlig løvinnslag, hvor bjørk og osp er viktige treslag.

Andre formelle rettighetshavere på eiendommen.

Det må antas å være noen gamle beiteretter på deler av arealet på eiendommen. Det er svært arbeidskrevende å få disse avklart. Det legges inn til videre til grunn at slike rettigheter finnes, men de blir ikke benyttet.

Nedre Romerike vannverk har ervervet rettighet til uttak av drikkevann fra Drettvannet, inklusive Halsjøen som drenerer til Drettvannet.

Lørenskog kommune leier den del av innmarka som ikke er leiet ut til golfbanen, for bruk av besøksgården. Her inngår rett til å ha beitedyr. Dette leieforholdet er bundet opp fram til 2050.

Lørenskog skytterlag og Lørenskog jaktskyttere leier areal til skytebaner, med tilhørende behov for sikkerhetssoner.

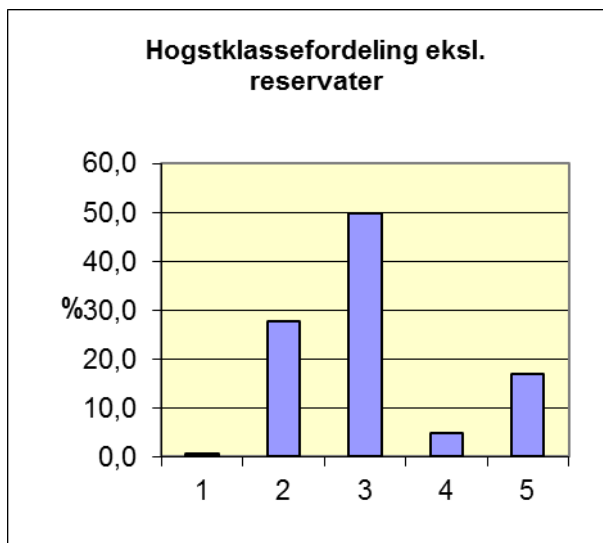
Staten har ervervet rett til å ha en kommunikasjonsmast for kommunikasjonsystemet Nødnett, for politi, brann og utrykningstjenesten.

2. Skogbruk

Utgangspunkt

Eiendommen ligger på det gneisdominerte grunnfjellsområde øst for Oslo, med stor andel lagdelte gneisbergarter. De geologiske strukturer går utpreget i nord-sør retning som følge av omfattende øst-vest rettet trykk i urgammel tid som har foldet opp jordskorpen. Eiendommen ligger utenfor det mer næringsrike Oslo-feltet. Dette gir mer kupert terreng og gjennomgående mindre kalkrik mark og lavere boniteter enn vi har på vestsiden av Oslo-fjorden. Naturgeografisk ligger skogen i borenemoral sone.

Skogen er preget av generasjoners aktive virksomhet. Eiendommen som næringseiendom har eksistert i flere hundre år. Avgrensing omtrent tilsvarende hva vi har i dag, fikk eiendommen omkring 1850. Ordinært bestandsskogbruk ble ikke innført i vesentlig omfang før slutten av 1950-årene. Fra dette tidspunkt ble det fram til 1980-tallet drevet relativt omfattende hogster med et årlig avvirkningsomfang ofte høyere enn 10.000 m³. Det relativt høye avvirkningsvolumet kunne ikke opprettholdes på lang sikt, noe som ble vesentlig forsterket etter at ca. 2.250 daa med hogstmoden skog ble båndlagt til vern ca.1990. Verneomfanget ble ytterligere utvidet med nye ca. 2500 daa i år 2000. Den første omgang med vern ble erstattet i form av kontant oppgjør. Den siste ble gjort opp i form av makeskifte, som ga eiendommen eiendomsrett til annen nærliggende skog som tidligere hadde tilhørt Rælingen kommune. Driftskvantumet har de siste 10 år ligget på ca. 2.500 – 4.000 m³ pr. år, hvorav 10 – 20 % har vært tatt ut som tynning. De siste år har tynningsvolumet vært lavt.

Aldersfordelingen av skogen utenfor reservatene viser resultater av høy avvirkningsaktivitet i perioden 1955 – 1985, etterfulgt av relativt moderat aktivitet for å bygge opp igjen tømmerressursen. Samlet volum pr. daa var i 1995; 6,3 m³. Dette volumet er deretter suksessivt bygget opp og er pr. 2010 kalkulert til å være 9,6 m³/da. Andelen eldre skog er noe lavere enn ønskelig for en jevn virkesproduksjon over tid, og bør økes. Avvirkningen bør for de nærmeste 10 – 20 år være vesentlig lavere enn tilveksten.

Ressurser og muligheter.

Eiendommen ligger i et område med gode naturlige forutsetninger for produksjon av gran av god kvalitet. Ca. 64 % av stående volum er gran. Fortsatt bør gran være hovedtreslaget for skogproduksjonen. Furu utgjør ca. 21 % av tømmerandelen. Furu forekommer dels som enkelttre-innslag i grandominert skog og delvis som mer rene furubestand på sumpskog eller tørre koller. Mulighetene for produksjon av kvalitetsvirke av furu er begrenset. Løvandelen på eiendommen er ca. 15 %, og 50 % høyere enn den generelle målsetting for norsk skogbruk

Samlet stående volum var i 1995 på 213.000 m³, Volumet er i 2010 kalkulert til å være 340.000 m³. Den årlige tilvekst er på 15.100 m³. Av dette er tilvekst i h.kl. II + III hele 75 %.

Gammelskogandel med eventuell strategi for utvikling.

Gammel-skogandelen målt i areal i h.kl. IV + V på det produktive areal er 22 %. Om vernet areal inngår i regnestykket vil andelen være 26 %.

Det er et mål på sikt å øke gammelskogandelen. Dette gjøres primært gjennom gjennom vesentlig lavere avvirkning enn årlig tilvekst, samt bruk av lukkede hogster der forholdene ligger til rette for dette.

Løvandel, med eventuell strategi for utvikling.

I 1995 var andelen løv 12 % av samlet volum. I 2010 er løvandelen 15 %. Det er naturlig med vesentlig løvinnslag, og gode naturgitte forhold for produksjon av kvalitetsvirke av lavlandsbjørk. Priser og etterspørsel etter bjørkevirke er relativt lave, og det vil ikke bli lagt opp til ytterligere økning av andelen løv, men dagens relativt høye nivå vil bli opprettholdt delvis for å spare noe kostnader med løvrydding, delvis for å stå bedre rustet overfor et fremtidig usikkert og skiftende klima og virkesmarked og ikke minst for å bidra til stabilitet og sunnhet i skogen.

Avvirkningsvolum og hogstform.

Avvirkningspotensiale

Balanskvantumsberegninger som er gjort for eiendommen viser et brutto årlig hogstkvantum på 11.000 m³. Dette er brutto volum inklusive topper, avkapp, svinn og miljøhensyn, og forutsetter at alle arealer kan drives. På eiendommen er det både et utfordrende terreng, hvor en del arealer blir vanskelig tilgjengelig og behov for å ta noe mer hensyn til friluftsliv enn normalt i Norge på grunn av sentral beliggenhet i Marka. På kort sikt vil det være en utfordring å balansere eksisterende tilgjengelig hogstbar skog i perioden fram til dagens yngre skog kan avvirket. **Med de begrensninger vi har på eiendommen er gjennomsnittlig årlig netto hogst-kvantum beregnet å kunne ligge i intervallet 3.000 – 4.000 m³.**

Hovedhogster

På eiendommen er det et samlet volum i h.kl IV + V på 170.000 m³.

Ca. 25 % av volumet er på nøkkelbiotop-areal og vanskelig tilgjengelig areal.

Volumet må reduseres med 30 % for topp, avfall svinn og usikkerhet.

Gjenværende nyttbart volum blir 90.000 m³.

Gjenværende volum skal fordeles over en periode på 25 - 30 år. Dette gir en årlig hogst i eldre skog på 3.500 m³. I tillegg vil det være en tilvekst på den eldre skogen i 25 - 30-årsperioden som tilsier at det er tømmergrunnlag for en **maksimal årlig sluttavvirkning på 4-5.000 m³/år.**

Ordinær flatehogst benyttes for gran-arealer med høye middeldimensjoner og liten alders- og dimensjonsspredning og arealer med antatt liten vindstabilitet. Større risiko i forhold til liten stabilitet aksepteres der hogstfeltene er lett tilgjengelige for opprydding av seinere vindfall.

Lukkede hogster i gran gjennomføres i der vi kan forvente tilfredsstillende stabilitet og foryngelse. Dette vil særlig være på middels til svakere boniteter i lisdier. Omfanget av granskog egnet for lukket hogst på eiendommen er begrenset. Bestand med tilfredsstillende sjikning er for en stor del definert ut som nøkkelbiotoper eller tatt ut som reservater.

I furuskog gjennomføres lukkede hogster/gjennomhogster på de svakeste boniteter. På bedre furuarealer benyttes frøtrestillinger. Spredte innslag av furu i grandominerte bestand gjensettes etter hogst for å bryte flatepreg, og gi grunnlag for naturlig foryngelse.

Store osper gjensettes ved hogst for å bryte flatepreg, og som bidrag til mangfold.

Tynningsstrategi

På eiendommen har vi ca. 15.900 da skog i hogstklasse III med tilfredsstillende tetthet. Om alt arealet skal tynnes og tynningen fordeles over en 30-årsperiode, vil det tilsi et årlig tynningsareal på ca. 530 da, som bør gi et årlig tynningsuttak på ca. 1500 m³. En vesentlig del av arealet vil ikke være aktuelle for tynning på grunn av terreng eller skogsituasjon. Der terrenget er mer krevende, men skogen likevel så tett eller av variabel kvalitet, som tilsier tynning, vil vi heller gå inn med en sen ungsogpleie. Tynning gjennomføres kun der kostnadene ikke er forventet å overstige virkesprisen. **Årlig tynningsuttak bør ikke overstige 500 m³ som langsiktig gjennomsnitt.**

Skogkultur

All avvirkning skal planlegges og følges opp med tanke på å få en rask etablering av ny skog etter hogst.

Der det gjennomføres lukket hogst skal feltene oppsøkes etter 5 år for å vurdere behov for suppleringsplanting.

Etter flatehogst skal det plantes, 1. eller 2. barmarksesong etter hogst. Vi setter ut 120 – 200 planter pr. da, avhengig av bonitet og målt med utgangspunkt i faktisk produktivt areal pr. bestand. Alle plantefelt skal oppsøkes ca 3 år etter første planting for å vurdere behov for suppleringsplanting.

Ved planting benyttes planter basert på foredlet frø og behandlet mot snutebiller. I den grad det er tilgjengelig benyttes voksbehandlede planter.

Veiplan

Eiendommen har totalt ca. 23.000 m skogsbilvei og 9.500 m bygget traktorvei. Veimengden på eiendommen er lavere enn hva som normalt anses optimalt. Veistrategien har inntil det siste bygget på at det skal være mulig å benytte islagte vann og tilfrossede myrer som transport-årer i tillegg til veisystemet. En stor del av gjenværende hoggbare skog ligger slik at uttransport må gå over slike felt. Dette har bidratt til redusert avvirking i forhold til planlagt nivå de siste år. Klimaendringer har gjort dette stadig mer usikkert, og det vil være nødvendig å utvide veinettet, spesielt med traktorveier, for å kunne gjennomføre avvirking med de krav til leveringsdyktighet som i dag kreves.

Med den hoggbare skogen spredt fordelt over eiendommen blir det en utfordring å finne gode transportløsninger. Virkesgrunnlaget på kort sikt til nye veianlegg kan bli for lavt for lønnsomhet i prosjektene.

De eksisterende bilveier på eiendommen er for en stor del bygget på 1950 og 1960-tallet og suksessivt rustet opp. Både klimaendringer og vekt- og lengde-utvikling på tømmerbiler tilsier at vi må ruste opp veiene med hensyn til bæreevne og kurvatur. Dette vil vi gjøre i form av punkt-utbedring, hvor vi oppgraderer snuplasser og svake punkter eller strekninger. Dette vil ha størst prioritet med hensyn til prioritering av investering i veisektoren framover.

Fremmede treslag.

På eiendommen plantes normalt ikke fremmede treslag. Det er 2 bestand hvor det har vært plantet pinus contorta. Plantingene har ikke gitt foryngelser av tilfredsstillende kvalitet, og plantene er aktivt fjernet. Det kan være gjenlevende enkeltrær som er oversett. I tillegg er det er juletrerefelt i bestand 29 med Normannsgran

Forekomst av fremmede treslag:

Teig	Best.	Treslag	Planteår	Areal	Merknad
1	40	Pinus Contorta	1976	110 da	
1	100	Pinus Contorta	1977	19 da	
1	29	Abies Normanniana	1999	6 da	Juletrerefelt.

Erosjonsrisiko

Det er i henhold til oversiktene fra NVE ikke registrert områder med kvikkleire eller spesiell skredrisiko på eiendommen.

Oversikten over løsmasser viser at disse i all hovedsak befinner seg i daldrågene, og slik sett ikke representerer spesiell erosjonsfare.

3. Miljøverdier.

Ulike miljøregistreringer og forskningsprosjekter på eiendommen har dokumentert relativt stor grad av biologisk mangfold til tross for begrenset andel eldre skog.

Reservater

Eiendommen er direkte berørt av Østmarka naturreservat som delvis ligger på eiendommens areal. Eiendommen grenser opp mot Ramstadslottet naturreservat.

Verneforskriftene angir her handlingsrommet. Ordinært skogbruk er ikke aktuelt.

MiS/Nøkkelbiotoper

Nøkkelbiotoper inklusive restaureringsbiotoper er registret på eiendommen. Totalt er **1007 daa** registrert som nøkkelbiotopareal, fordelt på 22 lokaliteter. Nøkkelbiotopene utgjør totalt **2,3 %** av eiendommens samlede skogareal. I tillegg er det 90 daa restaureringsbiotoper, fordelt på 3 lokaliteter.

Nøkkelbiotopene er innlagt på kartet til denne planen.

Til hver biotop er skjøtselmulighet angitt. Hovedregelen er ikke-hogst.

Viltbiotoper

Viltbiotopene på eiendommen er definert primært fra følgende kilder:

- Kommunale viltplan-kart.
- Egne informasjoner om viltbiotoper.
- Registrering av beverbestand
- Innspill fra Norsk ornitologisk forening avd. Oslo og Akershus
- Innspill fra Lørenskog jeger og fisker-forening

Viktige viltbiotoper er fiskeørnreder. Disse forekommer på eiendommen i relativt stort omfang. Rovfugl for øvrig er hønsehauk, men ingen konkrete hekkelokaliteter er kjent. Hensyn til disse må skje særlig gjennom sikring av reirtrær og i nødvendig grad omgivelsene til disse. Dette avhenger av art.

Av hønsefugl er det særlig orrfugl og jerpe som forekommer i noe særlig omfang. Jerpelokaliteter skjermes ved hogst.

Storfugl forekommer i relativt lite omfang. Det er kjent 2 aktive spillplasser på eiendommen, samt noen eldre som muligens kan reetableres nå som skogen der kommer opp i tynningsalder. Storfuglbestanden har økt de siste årene og skal videre fremmes gjennom tilpasset hogst i nærrområder av spillplasser, tynning i yngre skog samt sikring av kyllingbiotoper som bærlyngdominerte sumpskog.

Av store rovdyr er det etablert fast revir for ulv som dekker hele eiendommen, samt at det er gaupe i noe varierende omfang også på hele eiendommen. Spor etter begge arter påtreffes relativt hyppig. Forekomsten av disse arter påvirker særlig populasjonen av hjortedyr og bever.

Hjort forekommer sporadisk på eiendommen.

Villsvin er registrert på naboeiendom, men foreløpig ikke registrert på Losby Bruk.

Stor salamander er registrert i Lustjern, Igletjern og Tretjerna. Disse sikres med utvidet kantsonebredde ved hogst i nærområdene.

Langs Losby-elva er det registrert viktige insekt-biotoper, spesielt for øyenstikkere. Disse er særlig på den del som renner gjennom golfbanen og blir ivaretatt der.

Flere av vannene på Losby er gode fiskevann. Oslomarka Fiskeadministrasjon (OFA) har i henhold til avtale med Losby ansvaret for fiskestell og salg av fiskekort. Flere av tilsigsbekkene er viktige gytebekker. Utvikling og opprettholdelse av kantsoner langs disse bekkene blir spesielt viktig.

Viktige gytebekker er:

- Bekken fra Mortvannsåsen mot 3-tjernhøla og videre til Skålsjøen.
- Djupdalsbekken
- Bekken fra Tappenbergvann til Midtre-Krokvann.
- Bjørtjernbekken

Forekomster av rødlistearter

Forekomster av rødlistearter er vurdert ut i fra konkrete registreringsresultater på eiendommen under den gjennomførte nøkkelbiotopregistrering, og undersøkelser mot arts-databanken og de informasjonen som der er tilgjengelige.

For de fleste forekomster av relativt stedfaste arter, er det sammenfall mellom reservater, nøkkelbiotoper og registrering, slik at forekomster utenfor reservatene langt på vei blir sikret gjennom ivaretagelse av nøkkelbiotopen.

Eneste kritisk truete arter er åkerrikse, som er registrert i overgangen mellom skog og golfbaneareal, lomvi som er registrert i Losbydalen, utenfor områder hvor vi driver skogbruk og ulv, som bruker hele arealet.

Det er registrert 9 ulike arter i kategorien "sterkt truet". Dette er 3en lavart (slett fjellav), en soppart (Dyrekjuka), et pattedyr (gaupe), en krops-art (edelkreps) og 5 insektarter, primært vedlevende insekter.

Ved hogstplanlegging blir artsdatabankens hjemmeside sjekket for nye funn.

Det er videre registrert 23 ulike arter i den noe svakere rød-listekategorien «Sårbar».

Av svartelistede art er det registrert 3; regnbueørret, rødhyll og canadagås.

Forekomster av utvalgte naturtyper

Det er ikke registrert forekomst av utvalgte naturtyper på eiendommen.

Skogarealer med spesielle verneverdier (HCVF).

Skogareal med spesielle verneverdier vurdert (HCVF) kan klassifiseres i følgende klasser:

a) Skogområder av internasjonal og nasjonal verneverdi:

- Områder med en konsentrasjon av nøkkelbiotoper og/eller lokaliteter for trua arter eller naturtyper (HCVF 1, HCVF 3)
- Større sammenhengende skogarealer som har spesielle verdier for miljøvern og friluftsliv og lite omfang av tekniske inngrep (HCVF 2)
- Områder med gammel naturskog (HCVF 1 , HCVF 2)

b) Vernskog avsatt som vern mot naturskader i samsvar med Lov om skogbruk, § 12. (HCVF 4)

c) Skogareal regulert til naturvern- eller friluftsmål etter Plan- og bygningsloven (HCVF 5, HCVF 6).

Disse arealer er kartfestet og utgjør for eiendommen følgende arealer:

Arealkategori	HCVF	Areal totalt	Areal uten hogst	Areal hvor tilpasset hogst aksepteres	Beskrivelse
Skog vernet etter naturvernloven/naturmangfoldloven som nasjonalparker, barskogreservater eller naturreservater.	1	3019 da	3019 da	-	Areal som inngår i Østmarka naturreservat.
Arealer registrert som nøkkelbiotoper eller MiS-biotoper.	3	1007 da	1007 da		Nøkkelbiotoper
Skog i utvalgte naturtyper, jfr naturmangfoldloven.	3	52 da	52 da		Restaureringsbiotoper
Skog i utvalgte naturtyper, jfr naturmangfoldloven.	3	-			Foreløpig ingen naturtyper vedtatt, men det er forslag om arealer knyttet til sinoberbille.
Hensynsområder definert i kommuneplan, jfr. plan og bygningsloven.	6	-			Reguleringsplan for Losbydalen spesial område dekker ca. 4.400 daa, men har begrenset betydning for skogbruk.
Andre arealer identifisert på eiendommen. Buffersoner til nøkkelbiotoper	-	142 da		142 da	Bufferareal til nøkkelbiotoper. Buffersoner til nøkkelbiotoper. Forsiktig selektiv hogst aksepteres.
Visuelt utsatte områder		643 da		643 da	Visuelt utsatte områder. Forsiktig selektiv hogst aksepteres. Fokus på gjensetting av stabile trær og eksponering.
Sum		4863 da	4078 da	785 da	
Andel av samlet areal		11,3%	9,5 %	1,8 %	

Konflikt mot andre interesser.

Ivaretakelse av biologisk mangfold er i naturlig konflikt mot økonomisk skogbruk, spesielt der nødvendige tiltak er skjerming mot hogst. Der hensyn kan ivaretas gjennom tilpassede hogstformer blir ulempene vesentlig mindre.

Vilthensyn som kan sikres gjennom tilasset hogstform og økt tynningsaktivitet representerer også et økonomisk tap for virkesproduksjonen, men kan tilpasses slik at tapet begrenses.

Der hensyn kan sikres ved gjensetting av vanskelig tilgjengelige områder eller arealer med lav rotnetto blir faktisk kostnad minimalisert. Dette er det muligheter for på Losby.

Det vil kunne bli et motsetningsforhold mellom spesielt tilrettelagt friluftsliv og miljøinteresser med ønske om minst mulig inngrep og naturslitasje. På Losby har vi omfattende og svært varierte friluftaktiviteter og må avveie interessene.

Mål for ivaretakelse.

Det biologiske mangfold på eiendommen skal søkes opprettholdt, med spesiell vekt på forhold eller forekomster som er spesielt for denne eiendommen.

Viltbestanden på eiendommen skal søkes opprettholdt, og tilstrebes øket for storfugl.

Hjorteviltstammen skal for elg opprettholdes, og for rådyr forsøkes øket. Hjort ønskes i utgangspunktet ikke etablert fast i området.

Strategi eller konkrete tiltak.

Nøkkelbiotoper og restaureringsbiotoper bevares og skjøttes i samsvar med anbefaling fra biolog.

Store osper på eiendommen skal settes igjen ved hogst, delvis for å bryte flatepreget, og delvis for å sikre ospene som viktig leveområde for insekter og sopp.

Vanskelig tilgjengelige områder kartfestes og trekkes ut av hogstplanene.

Aktiv tynning gjennomføres for blant annet å styrke vekst i mark og buskskikt.

Kantsonene mot de viktigste gytebekkene og vann med påviste salamanderforekomster skal spesielt sikres.

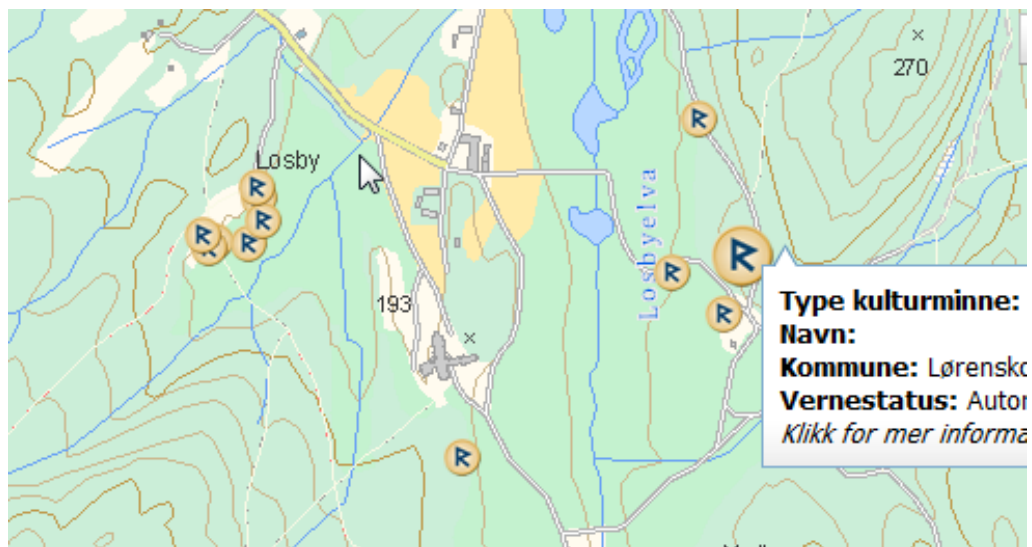
Reirtrær for fiskeørn og andre rovfugler skal unntas fra hogst, med nødvendige kantsoner.

Kyllingbiotoper for storfugl skal ikke flatehogges.

4. Kulturminner

Automatisk fredet

Spør etter virksomhet fra før reformasjonen (År 1536) er automatisk fredet. På Losby Bruk er dette er først og fremst gamle rydningsrøyser som ligger i utkanten av dagens innmark. Lokaliseringen fremgår av kartutsnittet nedenfor. Disse bekrefter at det har vært bosetning her i mer enn 500 år

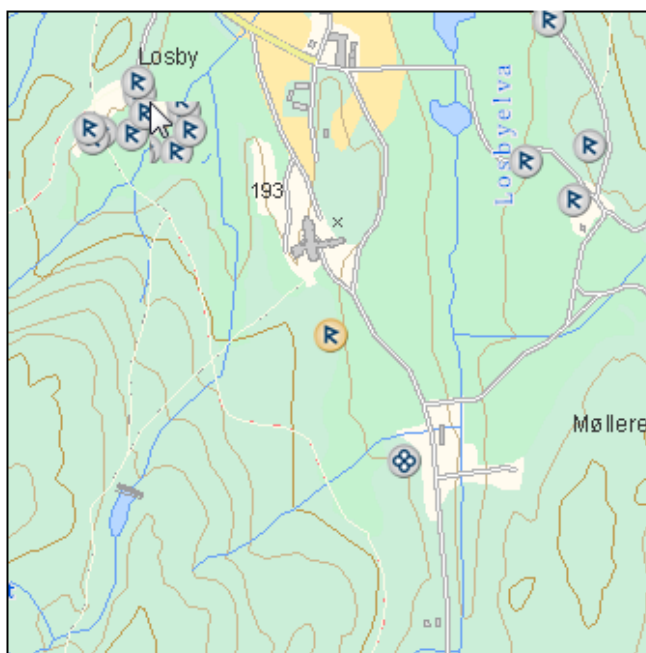

Det er videre spor etter et gammelt steinbrudd ca. 150 m sør for hotellet, jfr. utsnittet nedenfor.

Kulturminnetype: Steinbrudd
Vernetype: Automatisk fredet
Datering: Førreformatorisk tid (før 1537)
Tilrettelagt: Ukjent
Fylke: Akershus
Kommune: Lørenskog
Lokid: 25458

Ordlister

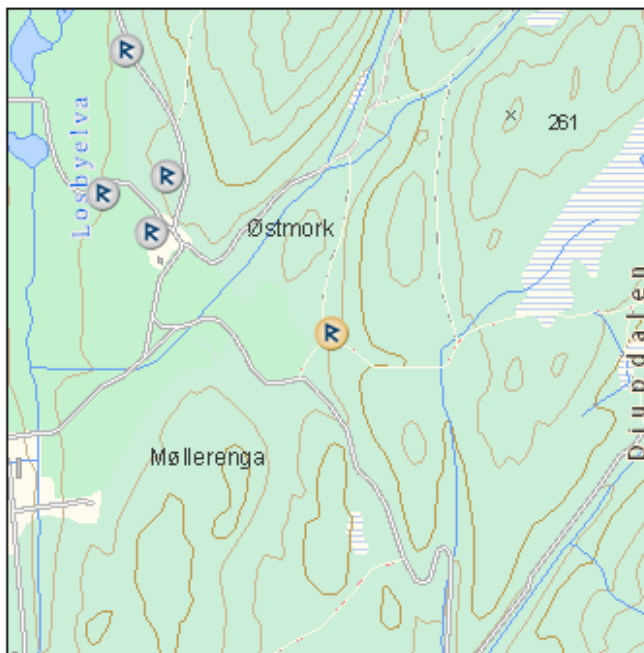
kulturminne
steinbrudd

Og rester av et gammelt veianlegg mot den østre del av golfbanen, jfr utsnittet nedenfor.

Kulturminnetype: Veianlegg
Vernetype: Automatisk fredet
Datering: Førreformatorisk tid (før 1537)
Tilrettelagt: Ukjent
Fylke: Akershus
Kommune: Lørenskog
Lokid: 55104

Ordlister
kulturminne

. Det er i tillegg et steinalderfunn inne i reservatet på en tange sør i Nordre Krokvann.

Kulturminnetype: Funnsted
Vernetype: Automatisk fredet
Datering: Steinalder
Tilrettelagt: Ukjent
Fylke: Akershus
Kommune: Rælingen
Lokid: 136261

Ordlister
arkeologi
kulturminne
løsfunn

Disse fornminnene ligger i utkanten av arealer som er aktuelle for skogbruk, og vil bli hensyntatt.

Andre kulturminner

Eiendommen har drevet næringsvirksomhet i 250 – 300 år. Det finnes en rekke spor både rundt bygningsmassen ved innmarka, og for øvrig i skogen som dokumenterer denne virksomheten. Opprettholdelse av et aktivt skogbruk blir på denne bakgrunn i seg selv en bevaring av et kulturminne i form av en forstlig drevet skog som et kulturlandskap.

Viktige historiske spor etter denne virksomheten er:

- Damanlegg for tømmerfløting
- Tømmerrenner
- Heste-veier, til dels steinsatte.
- Fundament og vasshjul til den gamle oppgangssaga.

Det er også spor etter den gamle jordbruksvirksomheten i området, ved tufter etter gamle skogsetre.

Vasshjulet er gitt til Lørenskog kommune, som har dette som symbol i kommunevåpenet.

Fløtningsinnretninger skal i størst mulig grad bevares, innenfor hva som er mulig økonomisk og sett i forhold til de krav og begrensninger som følger av vassdragsloven.

Konflikt mot andre interesser.

Konfliktene mot annen bruk er begrenset. I forhold til skogbruk er hovedinteressen primært å unngå ødeleggelse ved hogst og spesielt terrengtransport av tømmer. Hogst kan i noen grad bidra til å fremheve kulturminneverdiene.

Mot friluftsliv kan det være en tosidig effekt, ved at forekomstene i hovedsak er et interessant innslag. Derimot vil ivrige turister og souvenir-jegere i noen grad representere en spesiell slitasje.

Enkelte tiltak kan være svært kostnadskrevenende, og nytten må vurderes opp mot kostnaden.

Mål for ivaretagelse.

Alle automatisk fredete forekomster skal ivaretas.

Spor fra tidligere jord- og skogbruksvirksomhet skal bevares så fremt dette ikke kommer i direkte konflikt med dagens næringsvirksomhet, og ligger innenfor hva eiendommen med rimelighet kan bære.

Strategi eller konkrete tiltak.

Kulturminnene skal tydeliggjøres på skogbrukets driftskart for å redusere risiko for utilsiktet ødeleggelse.

Ved identifisering av større tiltak skal muligheter for ekstern finansiering undersøkes.

5. Friluftsliv

Eiendommen ligger i et mye benyttet område for friluftsliv. Befolkingskonsentrasjonene øst for Oslo mot Lillestrøm har eiendommen som en sentral innfallsport mot Østmarka.

Stier og løyper

På eiendommen er det et tett utbygget nett av stier og løyper som i tillegg til eiendommens veinett blir benyttet av ulike brukergrupper for friluftsliv, med ulike ønsker og behov som:

- Organiserte pensjonistgrupper.
- Langdistanse turgåere/skiløpere.
- Skoleklasser.
- Barnefamilier med barnevogn.
- Ryttere fra ridesenteret.
- Syklister.
- Golfspillere.
- Personer med bevegelseshemninger.
- M.fl.

Det er en utfordring å organisere trafikken slik at alle gruppers interesser i rimelig grad blir ivaretatt, samtidig som dette ikke i vesentlig grad går ut over interessene til de fastboende og næringsinteressene på eiendommen.

Kanopadling.

Vassdraget på Losby er velegnet for kanopadling som følge av at vannene i stor grad henger sammen, og en kan komme langt inn i marka fra innfallsporten ved Mønevann.

Jakt

Jakt er både en næringsvirksomhet og rekreasjonsaktivitet for et vesentlig antall utøvere. Størrelsesorden 150 personer driver jakt i noe omfang på eiendommen årlig. Jaktseasonen starter med bukkejakt og gåsejakt i august. Elgjakten går fra 5. oktober til 1. eller 15. november (har variert fra år til år). I de første 2 ukene av elgjakten er det kun elgjakt. For øvrig praktiseres fellesjakt. Det har ikke skapt problemer med felles jakt. For arealet i Lørenskog kommune drives ikke elgjakt i week-enden av hensyn til øvrig friluftsliv. Årlig skytes gjennomsnittlig 20 elg på eiendommen, som anses bærekraftig ut i fra et ønske om å opprettholde stammen på et nivå som på lang sikt ikke ødelegger beitegrunnlaget.

Harejakt og beverjakt går vesentlig ut på nyåret og våren. Det er ikke registrert konflikter mellom jakt og øvrig friluftsliv. Jakten forvaltes av eiendommen selv, men i samarbeid med de øvrige skog og utmarkseiendommer i kommunen og Østmarka totalt sett gjennom Losby-Lørenskog storvall for elg, Østmarka elgregion samt Lørenskog jaktsameie for småvilt.

Fiske

En del av vannene er attraktive fiskevann. Fiskestell følges opp av OFA.

Det er laget en egen fiskestellsplan for Lørenskog kommune, som omfatter det meste av vann og vassdrag på eiendommen interessant for fiske. Denne fiskestellsplan (Fisketiltaksplan for Lørenskog kommune 2009 – 2012) legges til grunn.

Vurdering av verdier.

Områdets betydning for friluftsliv og rekreasjon er som følge av eiendommens beliggenhet svært høy. Dette er relativt sett den viktigste verdi ut over næringsvirksomhet og drikkevannsforsyning, og det som sterkest skiller denne eiendommen fra andre eiendommer på Østlandet. Der friluftsinnteresser kommer i konflikt med miljøinteresser vil det være aktuelt å prioritere friluftsinnteressene.

Konflikt mot andre interesser.

Konflikt mellom ulike friluftsinnteresser vil være en like stor utfordring som konflikt mot andre interesser.

Mot skogbruk vil friluftslivet ha mulige interessekonflikter med hensyn til brøyting av bilveier om vinteren, skjemmende kjøreskader etter drift, bruk av gamle driftsveier som turstier, som skaper konflikt når driftsveiene tas i bruk. Arealbruk for stier og løyper vil i noen grad medføre tap av skogproduksjon. Ønsker om å holde løyper og stier lite berørt av skogbruk vil tilsvarende medføre noe kostnader, og omfanget må tilpasses denne konsekvens.

Friluftsliv representerer en klar forurensingskilde for drikkevann. Av den grunn har de aktuelle drikkevann blant annet forbud mot bading og fiske. Omfattende telting for større grupper som skoleklasser og speidertropper, har på grunn av sitt omfang skapt et avfalls- og forsøplingsproblem.

Mot kulturminner, kan mulig slitasje være et problem, men kulturminner vil stort sett være et interessant element for friluftsliv.

Mot miljø vil vi ha mulige interessekonflikter med hensyn til kantsoner mot vassdrag, ønsker om ryddighet og fremkommelighet i skogen, tilrettelegging i sårbare områder.

Mål for ivaretagelse.

Eiendommen skal opprettholdes som et attraktivt område for friluftsliv av ulike kategorier, med spesiell fokus på tilpasning til mange typer av brukere.

Både betalt rekreasjon i form av jakt og tilrettelagte produkter og fri bruk av allemannsretten skal kunne utvikles på eiendommen.

Strategi eller konkrete tiltak.

Omfanget av stier og løyper holdes på dagens nivå. Ønsker om nye løyper, må erstattes av tilsvarende nedlegging.

Tilstrebe fellestraseer for driftsveier, turstier og løyper, for å begrense det totale omfang av tilrettelagte traseer.

Bevaring av skogbilde på koller og åsrygger, gjennom tilpassning av flateutforming og hogstføring.

Opprettholde aktiv bomming av skogsbilveiene.

Samle driftene de enkelte år slik at flest mulig bilveier kan snø igjen og benyttes som skiløpetraseer.

Videreføre tilrettelegging for organisert og sikker rasting og eventuell bålrensing, gjennom oppsetting av åpent tilgjengelige gapahuker med tilrettelagt bålrensing på utvalgte steder.

Sørge for hurtig utbedring av kjørespor etter tømmerdrifter, når dette er nødvendig.

6. Annen arealbruk.

Drikkevannkilder

Halsjøen og Drettvann er drikkevannkilder og inngår i Nedre Romerike Vannverk sin drikkevannsforsyning, primært som reserve vannkilde. Disponeringen av disse vann til offentlig drikkevannsforsyning gir føringer for arealbruk i nærområdene til disse vann.

Drikkevannsforsyningen setter grenser for friluftsliv gjennom forbud mot bading og fiske, skogbruk gjennom forbud/begrensning av tømmerlagring og velteplasser slik at mulig oljeforurensing ikke skal kunne renne til vann.

Forurensing av drikkevann vil ramme mange, og det blir er prioritert oppgave å minimalisere risikoen for dette.

Vurdering av verdier.

Sammen med friluftsliv er drikkevannsforsyning blant de viktigste aktiviteter på eiendommen ut over skogbruken. Skadepotensialet er omfattende ved skader som vesentlig forringet vannkvaliteten.

Konflikt mot andre interesser.

Drikkevanninteressene setter begrensninger for skogbruken og særlig friluftslivet. For skogbruk går dette særlig på lagring av tømmer og drivstoff, som ikke må skje for nær drikkevann, samt et krav til økt aktsomhet i forhold til risiko for oljelekkasjer. For friluftsliv fører drikkevannsklausuleringen til forbud mot bading, fiske og telting.

Utmarksbeite

Det er tilnærmet ingen bruk av arealene til utmarksbeite.

Vannkraft.

Vassdraget er p.t. ikke utnyttet som kilde for vannkraft. Det har tidligere vært et minikraftverk ved Mønevann, som det kan være aktuelt å bygge opp igjen, men det er p.t. ingen konkrete planer om dette.

Mål.

I forhold til risiko for utslipp til drikkevann er målsettingen null-toleranse.

Strategi.

Sørge for at alle som har oppdrag på Eiendommen i nærheten av drikkevannkildene er kjent med restriksjoner, krav til aktsomhet og meldingsrutiner ved uhell.

7. Sammenfatning av mål og tiltaksplan.

På basis av foregående sektorvise vurdering kan følgende policy, mål og strategier oppsummeres for forvaltning eiendommen.

Overordnet policy:

Skogbruk

- Drive eiendommen i samsvar med FSC® (FSC-C103857) prinsipper og kriterier for bærekraftig skogbruk, inklusive skognæringens standard for bærekraftig skogbruk i Norge, tilsvarende Norsk PEFC skogstandard, sist revidert i 2016.
- Holde et jevnt hogstkvantum på gjennomsnittlig 3500 m³ pr. år, inntil dette kan økes permanent.
- Sørge for rask foryngelse etter hogst, slik at foryngelsen klarer konkurransen med konkurrerende vegetasjon.
- Følge opp foryngelsene med suppleringsplanting og ungskopeie der dette er nødvendig.
- Opprettholde lønnsomheten i den tradisjonelle skogbruksvirksomheten.

Miljø

- Bevare det biologiske mangfold på eiendommen.
- Forvalte jaktbare vilt-arter ut i fra et bærekraftighetsprinsipp.

Friluftsliv

- Eiendommen skal opprettholdes som et attraktivt område for friluftsliv av ulike kategorier, med spesiell fokus på tilpasning til større mangfold av brukere.
- Både betalt rekreasjon i form av jakt og tilrettelagte produkter og fri bruk av allemannsretten skal kunne utvikles på eiendommen.
- Drive avvirkning og skogkultur på eiendommen slik at kvalitetene på eiendommens areal som turområde, i størst mulig grad bevares.

Kulturminner

- Alle automatisk fredete kulturminner skal ivaretas.
- Spor fra tidligere jord- og skogbruksvirksomhet skal bevares så fremt dette ikke i vesentlig grad kommer i konflikt med dagens næringsvirksomhet.

Andre interesser

- Null-toleranse I forhold til risiko for utslipp til drikkevann.

Mål og strategier

Disse hovedmål er materialisert til følgende konkrete mål og strategier for forvaltning av eiendommen (flere tiltak vil støtte flere hovedmål):

- Øke gammelskogandelen på eiendommen gjennom vesentlig lavere avvirking enn årlig tilvekst, 30 % tynningsandel og bruk av lukkede hogster der forholdene ligger til rette for dette.
- Opprettholde en løvandel på eiendommen er på ca. 15 %.
- Store osper gjensettes ved hogst for å bryte flatepreg, og som bidrag til mangfold.
- Kantsonene mot de viktigste gytebekkene og vann med påviste salamanderforekomster skal spesielt sikres.
- Reirtrær for fiskeørn og andre rovfugler skal unntas fra hogst, med nødvendige kantsoner.
- Kyllingbiotoper for storfugl skal ikke flatehogges.
- Tilstrebe fellestraseer for driftsveier, turstier og løyper, for å begrense det totale omfang av tilrettelagte traseer.
- Bevaring av skogbilde på koller og åsrygger, gjennom tilpassning av flateutforming og hogstføring.
- Opprettholde en restriktiv politikk med begrenning av bilkjøring på skogsbilveiene, gjennom aktiv bomming og tydelig skilting.
- Samle driftene de enkelte år slik at flest mulig bilveier kan snø igjen og benyttes som skiløypetraseer.
- Sørge for hurtig utbedring av kjørespor etter tømmerdrifter, når dette er nødvendig.
- Sørge for at alle som har oppdrag på Eiendommen i nærheten av drikkevannkildene er kjent med restriksjoner, krav til aktsomhet og meldingsrutiner ved uhell.

Konkret handlingsplan

Tiltak	Frist
Gjennomføre sikkerhetstiltak ved dammene på Mønevann, Tangen og Morterud.	2018
Gjennomføre opprusting av Tangen-dammen for å sikre turveien og landskapet rundt vannet.	2019
Oppdatere oversikten over rovfugltreir på eiendommen	2018
Oppdatere skogbruksinformasjon og miljøregisteringer for eiendommen.	2020